

Forslag til folketingsbeslutning

om nedsættelse af en kommission til undersøgelse af koncentrationen i erhvervslivet m. v.

Fremsat den 12. marts 1971 af *Sigsgaard og Kjær Rasmussen*.

Det pålægges regeringen at nedsætte en kommission, der skal undersøge den stigende økonomiske magtkoncentration inden for dansk erhvervsliv.

Kommissionen skal herunder undersøge:
1. Hvilke selskaber og virksomheder der direkte eller indirekte beherskes af kapitalgrupperne omkring:

F. L. Smidth-koncernen

A. P. Møller-rederiet

Ø. K. A/S

Dansk Svovlsyre og Superphosfat A/S

Store Nordiske Telegrafelskab A/S

J. Lauritzen-rederierne

De Forenede Papirfabrikker A/S,

herunder hvilke minoritetsinteresser de pågældende besidder.

2. Omfanget af udenlandsk indflydelse i det danske erhvervsliv såvel i produktionssektoren som forhandlerleddet.

3. De danske bankers og forsikringsselskabers direkte og indirekte besiddelse af aktier.

4. Storbankernes ejerforhold.

5. Danske selskabers besiddelse af filialer og datterselskaber i udlandet.

Bemærkninger til forslaget.

Koncentrationen inden for erhvervslivet øges hastigt. Dette betyder, at den økonomiske og dermed i høj grad også den politiske magt samles på stadig færre hænder, og at flere og flere i takt hermed får stadig mindre indflydelse.

Især i de senere år har store koncerner øget deres opkøb af mindre virksomheder.

Disse forhold gør sig gældende i alle kapitalistiske lande, men medens kortlægningen heraf blev standset herhjemme gennem ophævelsen af trustkommissionen på venstres og konservatives forlangende for en årrække siden, er der f. eks. i Sverige gennemført omfattende undersøgelser. (Koncentrationsutredningen).

Den udenlandske indflydelse i erhvervslivet er voksende. Enkelte brancher domineres af udenlandsk kapital. For nylig er der f. eks. sket opkøb af Arena og Fona i radiobranchen. Den udenlandske dominans i oliebranchen er velkendt.

Denne udvikling vil forstærkes ved eventuel indtræden i EEC i kraft af bestemmelserne om fri etableringsret og kapitalbevægelighed.

I lavkonjunkturperioder vil udenlandsk dominerede selskaber være tilbøjelige til at koncentrere deres produktion i hjemlandet. De vil nedlægge f. eks. danske filialer, før de indskrænker produktionen i hjemlandet. Sådanne forhold vil svække danske lønarbejdedes stilling over for kapitalen.

Koncentrationen gør sig ikke mindst gældende for bankerne, hvor storbankernes stilling bliver mere og mere monopolpræget. Herigennem øges deres magt over økonomien hastigt. Det er på denne baggrund vigtigt at få undersøgt bankernes ejerforhold, deres lånepolitik m. v.

Koncentrationen gør sig også gældende udenrigspolitisk. Koncernerne fører i visse tilfælde næsten deres egen udenrigspolitik, jfr. de voksende investeringer i og dermed støtte til de portugisiske kolonier

med vanskeligere vilkår for befrielsesbevægelserne som resultat — en „politik“ i direkte modstrid med den erklærede officielle danske politik.

På baggrund af det her nævnte forekommer det forslagsstillerne nødvendigt, at koncentrationsudviklingen undersøges og følges nøje, hvorfor en kommission foreslås nedsat.

Det bemærkes, at mens undersøgelser af prisaf-

ler var fremtrædende i den tidligere trustkommissions arbejde, bør den kommission, der hermed foreslås nedsat, lægge megen vægt på at kortlægge koncentrationens udvikling, karakter og omfang.

Forslagsstillerne foretrækker at lade spørgsmålet om kommissionens sammensætning stå åbent, indtil det er afklaret, om der kan skabes flertal for forslaget.